

We gaan verhuizen.

Ons huis is te klein geworden, zegt mama. Ik weet dat dit niet waar is. Huizen kunnen niet krimpen. De deuren zouden klemmen, het vensterglas zou barsten. Ons huis is precies zoals het vroeger was: een woonkamer, een keuken, een donkere trap naar de kelder en boven twee kamers. En daar dan een dak op. O ja, en de badkamer waar mama ‘haar kont niet kan keren’, zoals ze zelf zegt.

Ons huis is oud en een beetje scheef, maar het is niet kleiner geworden. Dat lijkt alleen maar zo doordat wij er met te veel in wonen. Het komt een beetje door mijn broertje, en heel veel door mijn nieuwe zusje. Ze ligt nu nog in een bedje van niks, maar zij wil later natuurlijk ook haar eigen kamer met meisjesspullen, een kast waar veel jurken in kunnen en een poster aan haar eigen roze muur.

Volgens mama ga ik het nieuwe huis fantastisch vinden. Volgens mezelf vind ik er nu al niks aan.

‘De tuin is groter,’ zegt ze. ‘De plafonds zijn hoog. Er is een badkamer met een bad en een kamer op zolder, met een dakraam waardoor je de lucht kunt zien.’

Ze bedoelt dat je hier door het raam alleen de achterkant van het ziekenhuis kunt zien. De lucht is saai als je gewend bent aan mensen in pyjama’s, bloemen op de vensterbank en verpleegsters die de groen gestreepte gordijnen dichtschuiven en weer

openen. Soms zijn er kinderen bij de zieke mensen op bezoek, of zijn ze zelf ziek. Ze kijken door het raam. Naar de lucht kan je ook zwaaien, maar die wuift niet terug.

‘Dicht bij het nieuwe huis is een pleintje met een speeltuin en een grasveld waar je kunt voetballen,’ zegt papa.

Kan best. Maar er loopt vast geen klein weggetje langs waar je fijn kunt fietsen. En als er geen klein weggetje is, kan er ook niemand aan het eind van dat weggetje wonen. Dus ik weet wel zeker dat er geen Berker zal zijn bij het nieuwe huis. Honderd procent. Want Berker woont hier, en hij is mijn beste vriend.

‘Berker mag altijd komen spelen,’ zeggen mijn ouders, terwijl ze een verhuisdoos proberen open te vouwen.

Ja, zal wel. Maar ze weten net zo goed als ik dat Berker misschien één keer met Osman de stad door zal fietsen, of twee keer de tram neemt als het regent, maar na een poos denkt Osman vast: pfff, moet ik weer dat hele eind met dat kleine broertje van me.

Osman is al zestien; hij vindt het niet leuk om op Berker te passen. En Berker vindt het niet fijn om iemand te zijn op wie gepast moet worden, dus dat ‘mag altijd komen spelen’ gaat niet door, dat weet ik gewoon.

En dat ik naar een nieuwe school moet helpt al helemaal niet. Adil aast al het hele schooljaar op mijn plek. Zul je zien hoe snel hij naast Berker zit als ik er niet meer ben.

Trouwens, Berkers huis is net zo groot als het onze, en ze wonen er met een heleboel mensen in. Berker heeft Osman en nog drie zussen. En nog een oma van zijn mama. Dat past toch ook?

Het is er altijd druk, en de kont van Berkers mama is nog veel moeilijker te keren in dat keukentje van ze, en toch staat ze de hele dag te koken. Gaan zij verhuizen? Nee, hoor.

Het komt door papa zijn werk. Daar is iemand weggegaan, en nu krijgt papa die plek, en ook meer geld. Ik vroeg hem of hij zijn plek dan niet aan Berkers papa wilde geven, want die zoekt al erg lang naar een baan, maar hij vindt niks. Dat komt door zijn been, daar is iets mee. Dat zie je zo, dus het is raar dat ze hem de hele tijd baantjes geven waarbij hij dat been moet gebruiken. Dat is dom, dat houdt hij nooit vol, dus zit hij weer thuis. Papa moet de hele dag achter de computer zitten. Zoiets zou Berkers vader wel kunnen, daar heb je geen benen voor nodig.

‘Zo simpel gaat dat niet, Hessel,’ zegt papa. ‘Berkers vader heeft nooit geleerd hoe je met een computer moet werken.’

‘Misschien. Maar als je fietsen kunt repareren, of een lekkende kraan, en beeldjes snijdt uit hout, met van die kleine priegeldingetjes erin, dan kun je toch ook best met de computer leren werken?’

Papa zucht. Hij rolt glazen in krantenpapier. Die zucht vertelt me dat ik moet stoppen met tegensputteren. Ik ga naar boven. In mijn kamer staat een stapel dozen. Mijn kast is leeg, de dozen zijn vol.

Ik haal de koffer onder mijn bed vandaan en prop wat kleren uit de bovenste doos in de koffer. Ze gaan maar. Ik ga niet mee. Ik ga naar Berker toe om te vragen of ik bij hem mag komen wonen.



Papa hoort me heus wel. Dat is niet moeilijk als de koffer op elke tree bonkt alsof er een olifant op de trap zit.

Met één hand houdt hij een doos dicht; zijn elleboog moet helpen. Aan de vingers van zijn andere hand hangt een stuk plakband dat eigenlijk op de doos hoort maar niet van zijn vingers af wil. Ook niet als hij met zijn hand wappert.

Ik wacht tot hij de koffer ziet.

Hij bijt het stuk plakband van zijn vingers af; nu hangt het aan zijn lip. Het is best grappig, maar ik ga niet lachen. Dat past niet bij weggaan om nooit meer terug te komen.

‘Blijf je daar nog lang staan, of ga je me helpen?’ vraagt hij, terwijl hij het stuk plakband van zijn lip haalt.

‘Ik ga niet mee,’ zeg ik, en ik hou de doos voor hem dicht.

‘Dat zie ik. Jammer. Waar ga je heen dan?’

‘Ik ga bij Berker wonen.’

‘O.’

Ik wacht nog even op gemopper, maar hij haalt alweer een nieuwe doos en pakt stapeltjes boeken uit de boekenkast.

‘Ik ga dan maar.’

‘Ja, tot straks.’

Tot straks? Helemaal niet tot straks! Hij gelooft me niet, hij denkt dat ik vanavond gewoon weer voor de deur sta. Ha! Dat zullen we wel eens zien!

Mama is boven met de baby bezig. Even vind ik het naar dat ik haar geen zoen meer kan geven. Even maar. Ik sleur de koffer door de achterdeur naar buiten, het weggetje op, de steeg in, en sleep hem tot voor de deur van Berkers huis. Dan klop ik aan, want de bel is stuk. Ik denk dat ze dat niet erg vinden, anders had Berkers *baba* hem allang gerepareerd.



‘Baba’ betekent ‘papa’ in het Turks. Berker praat thuis geen Nederlands, alleen als ik erbij ben, anders begrijp ik niks van wat ze zeggen. Op school praat hij ook soms Turks, met Adil of Nihan. Boos worden kan hij het best in het Turks, en op Adil is hij vaak boos. Adil kan erg vervelend doen.

Dilek, Berkers kleine zusje, kijkt door de brievenbus.

‘Hessel?’

Ik buk en kijk in haar grote, donkere ogen.

‘Is Berker thuis?’

‘Hij is op zolder.’

‘Dilek?’

Dat is *anne*. Vroeger dacht ik dat dat haar naam was, maar het betekent ‘mama’. Anne heet eigenlijk Aysu. Ze vond het wel grappig, en nu mag ik gewoon altijd anne zeggen.

De deur gaat open. Anne veegt haar handen af aan een vaatdoek die over haar schouder hangt. Ze kijkt naar de koffer en wijst.

‘Ga je op reis?’

Ik haal mijn schouders op. ‘Zoiets. Is Berker thuis?’

‘Hij zit op zijn kamer. Hij heeft straf.’

‘Mag ik naar hem toe?’

‘Eigenlijk zou ik nee moeten zeggen, Hessel.’

Anne vindt het erg moeilijk om nee te zeggen, dat weet ik, dus ik zet al één voet binnen.

‘Laat die koffer hier maar in de gang staan. Hup, Dilek, onder mijn voeten vandaan.’

Ik zet mijn koffer tussen een driewieler en een mand vol mutsen. Ik zwaai even naar de oma die altijd in de stoel aan het raam zit, en dan ga ik naar boven.

Berker en Osman slapen samen op zolder. Er hangt een dik gordijn over een touw, dat de ruimte in tweeën deelt.

De ene helft is voor de broers, de andere voor de rommel.

Berker zit op zijn bed, zijn rug tegen de muur. Zijn gezicht staat op onweer.

‘Hé,’ zeg ik, en ik ga naast hem zitten.

‘Hé.’

Buiten begint het te regenen. We horen het tikken op de dakramen. Dat zijn stolpen van hard plastic. Je kunt ze met een stok openduwen. In de stok zitten gaatjes, die over een pinnetje passen. Zo kun je kiezen hoe ver je het raampje openzet, maar echt goed dicht kan het nooit. We horen de wind door de kieren gieren.

‘Slecht weer op komst, captain,’ zeg ik.

Ik sta op, neem de pilotenmuts en de bril van het haakje naast zijn bed en zet de muts op zijn hoofd.

Captain Khan grijnst naar me en neemt de bril uit mijn handen.

Als hij op Osmans bureau klimt, ga ik achter het gordijn naar mijn eigen straaljager. Ik stap voorzichtig op het wankele kastje dat nog van Aysu’s oma is geweest, zet mijn muts en mijn bril op en kijk met mijn hoofd door het raampje over het dak heen naar links. Daar is captain Khan, ik zie hem zitten in de cockpit. Ik maak een ‘alles oké’-gebaar door van mijn wijsvinger en duim een rondje te maken.

Mijn zender ruist, ik druk op het knopje.

‘Captain Fox. Klaar om op te stijgen?’

‘Captain Khan, ja! Ready for take-off.’

Alles begint te daveren en te trillen, de motoren loeien, we worden naar achteren geduwd door de kracht van het opstijgen, en dan vliegen we, heel hoog. Boven de stad, hoger dan de wolken.

‘Wat is onze missie?’ vraag ik, nadat we onze verkenningsvlucht achter de rug hebben.

‘Onze missie is geheim. Blijf naast me vliegen en zorg dat je uit het zicht van de radar blijft.’

Plots klinkt er een biepje in de cockpit, een rood waarschuwingslampje brandt.

‘Captain Khan, ik ben in de problemen, mijn tank is bijna leeg. Ik zal een noodlanding moeten maken.’

‘Dat gaat niet, we vliegen boven zee. Daar in de verte zie ik land. Red je dat?’

‘Misschien.’

‘Ga lager vliegen.’

‘Dan ziet de vijand me.’

‘Ik geef je dekking. Hou vol.’

‘Te laat, broertje, hier is de vijand al!’

Dat is Osman, hij haalt een spartelende captain Kahn van zijn bureau en gooit hem op het bed neer.





Plots is de muts op mijn hoofd weer een afdankertje van baba. Mijn stoere pilotenbril verandert in een knalgele zwembril, mijn zender is een oude computermuis.

‘Hoe vaak heb ik je al gezegd dat je van mijn spullen af moet blijven,’ zegt Osman, en hij trekt de stofbril van Berkers hoofd. Osman wordt later meubelmaker. Die stofbril heeft hij nodig in de werkplaats op school, maar het is net een pilotenbril, met die grote groene glazen. Heel cool.

Osman stopt de bril in de la van zijn bureau en stuurt ons de kamer uit.

‘Ik moet hier blijven van baba,’ zegt Berker.

‘Dan ga je hiernaast maar even zitten, ik moet studeren,’ zegt Osman, en hij duwt ons achter het gordijn. Daar staat een oude sofa met een kleed erover. Het stof doet ons niezen als we erop neerploffen.



Osman zet muziek op. Heel luid. Studeren klinkt leuk.

‘Wat heb je gedaan?’ vraag ik.

‘Ik had een grote mond.’

‘Was je brutaal?’

Berker knikt en fronst zijn wenkbrauwen, zijn mond wordt een streep.

‘De meisjes krijgen onze zolder, omdat zij met meer zijn. Dilek slaapt nog bij anne en baba, in een spijlenbed, daar wordt ze te groot voor. Ze is al vier. Zij krijgt mijn bed. Baba gaat de rommel wegdoen en hier een grote kamer maken.’

‘En jij en Osman dan?’

‘Osman krijgt een kamer alleen. Er komt een muur in de zusenkamer. En ik moet aan de andere kant van die muur. Bij *büyük anne anne* in bed.’

‘Bij oma in bed?’

Berker knikt. ‘Mavi en Hande slapen nu bij haar op de kamer, maar anne anne kan niet naar de zolder. Ze kan die trappen niet op. En er is geen plaats voor nog een bed, want de muur voor Osman moet er nog tussen. Daarom moet ik bij haar in het grote bed.’ Berker buigt zich naar me toe en fluistert: ‘En ik zei dat ze stinkt.’

Dan begrijp ik waarom hij gestraft is. Zoiets mag je niet zeggen over je oma. Ook niet als het waar is, want de oma heeft een ziekte waardoor je hoofd denkt dat je weer een kind bent. Ze eet pap en draagt een luier. Daar kan ze niks aan doen, net zoals mijn zusje, maar Berker heeft wel gelijk. Ze stinkt.

‘En ik wilde net vragen of ik hier kon komen wonen.’

Berker grinnikt en zegt: ‘Mag best, hoor, kun je lekker naast me in het stinkbed.’

Ik slik en zeg zachtjes: ‘We gaan echt verhuizen, Berker. Bijna alles is ingepakt.’

We kijken elkaar een poosje aan, de muziek van Osman dreunt door de kamer. Buiten regent het nog steeds.

Eén keer. Eén keer heb ik gezegd dat we gingen verhuizen. Lang geleden, toen papa en mama het huis net gekocht hadden. Berker had toen niks gezegd. Niks. Hij had zijn neus en zijn schouders opgehaald, tegelijk, en toen had hij gevraagd of we gingen knikkeren. Knikkeren kan Berker als de beste. Hij wint altijd, behalve toen. Adil en Seppe namen hem al zijn knikkers af. Ze hadden de grootste lol, klaptten in hun handen en gaven elkaar een high five. Toen verkocht Berker Adil een klap op zijn neus, hij duwde hem op de grond en probeerde zijn verloren knikkers uit Adils broekzak te peuteren. Iedereen was er in een kringetje omheen gaan staan schreeuwen, tot meester Raf ze uit elkaar haalde. Berker kreeg straf, hij was zijn knikkers kwijt, en we hadden nooit meer over het nieuwe huis gepraat. Tot nu.

‘Waarom wil je hier wonen?’ vraagt hij. ‘Hier is het stom. Je hebt nooit eens een plekje voor jezelf.’

‘Misschien. Maar jij bent er.’

‘Niet lang meer. Ik ga weg. Ik wil niet bij anne anne in bed.’

‘Ik heb beneden een koffer.’

Berker ziet aan mijn gezicht dat er nog plaats is in de koffer. Plaats voor spullen van hem.

‘Wanneer gaan we?’ vraag ik.

We schrikken van baba, die plots de zolderkamer binnenkomt. Hij roept in het Turks of het niet wat stiller kan. Dat weet ik, omdat de muziek uitgaat. Soms maakt het echt niet uit welke taal je spreekt.

Dan ziet baba ons zitten. Hij zet een boos gezicht op, maar ik zie aan zijn ogen dat hij niet echt kwaad is.

‘Hier zitten jullie,’ zegt hij.

Berker springt overeind. ‘Het spijt me, baba. Sorry dat ik zei dat oma stinkt.’

‘Nu zeg je het weer!’ roept baba ontzet uit.

Berker schrikt even, maar baba’s ogen fonkelen. Hij plaagt maar.

‘Mag ik bij Hessel gaan spelen?’

Baba zucht, maar wijst dan met zijn neus naar de deur. ‘Hup,’ zegt die neus, ‘maak dat je wegkomt.’

Op de trap houdt Berker me tegen. ‘We moeten nadenken,’ zegt hij. ‘We moeten het slim aanpakken.’

Ik knik, maar begrijp niet helemaal wat hij bedoelt.

Als baba naar beneden komt, trekt Berker me de badkamer in. Hij sluit de deur en duwt me ertegenaan.

‘Ze mogen niks merken,’ fluistert hij. Zijn gezicht is zo dicht bij het mijne dat ik de chocolademelk kan ruiken die hij vanochtend heeft gedronken.

‘Wie?’ fluister ik terug.

‘Onze ouders, natuurlijk!’ Berker laat me los en gaat op de rand van het bad zitten. Het is erg warm in de badkamer, de verwarming ligt vol handdoeken, een paar badeendjes liggen verloren op de bodem van het lege bad.